

ليکونکی . م . ک . بهادر اڪمار «M.K.Bhadrakumar» .
منبع اودنشر نيٽه : انڊيا پانچلا (2024-10-05) .
ژباړونکی : پوهندوی دوكتور سيدحسام «مل» .

**دلويديخ آسيا ڪرڪيچ بايدن را هڻوی چي له پوتين
سره ڪنگلي را مات ڪري**

***West Asian crisis prompts Biden to break ice
with Putin***

**ايران ولسمشر مسعود پيژشکيان د ۲۰۲۴ کال د اکتوبر ۳۰مه په تهران کي د روسيې
له صدراعظم ميخايل ميشوسټين سره وکتل**

*****

**د متحده ايالاتو ولسمشر جو بايدن د پنجشنبې په ورځ له سپيني څخه بهر له خبريالانو
سره د مطبوعاتي کنفرانس په جريان کي حيران شو کله چي هغه د (20 آسيا يي - يا 20**

ډلې آسيایي غونډه کې (په راتلونکي سرمشريزه کې د خپل روسی سیال **ولادیمیر پوتین** سره احتمالی ملاقات رد نه کړ. د آرام سمندر اقتصادي همکاري په برخه کې **بايدن** یوډول اشاره وکړه، بارکيس چمتوډی لکه څنگه چې هغه وویل، "زه شک لرم چې **پوتین** هلته به څرگند شي.

" لکه څنگه چې د سپینې ما نې څخه دباندي مطبوعا تی کنفرانس په عمومي ډول سره جريان درلود، بايدن په قصدي ډول د «TASS» خبريال پوښتنی ته ځواب ویل غوره کړل یعنی چې هغه وهڅول چې پوښتنه یې وکړه ، یقینا څوک پوهیږي چې **بايدن** پوهیږي چې د برازیل په ریو ډی جنیرو کې د (G20) په سرمشريزه کې د گډون لپاره لويديځ نیمه کره ته د پوتین سفرومنی. هغه موضوع چې د نومبر په 18-19 په کرملین کې دیو فعال نظر په توگه په نظر کې دی.

بايدن او پوتین د خبرو کولو لپاره ډیر څه لري مگر هغه څه چې اضافه کوي هغه دا دي چې بايدن په خبرو کې خپله علاقه څرگنده کړه یوازې یوه ورځ وروسته له هغه چې د اسراییلو په وړاندې د ایران لوی توغندیز برید ، کوم چې دنیلې څخه د بولت په توگه راغی او په ډراماتیک ډول یې د هغه د ولسمشری میراث پورته کړ.

حیرانتیا مه کوئ یا چې مه حیرانیږي؟ که چیرې د مینځني ختیځ کرکیچ په **ریو ډی جنیرو** کې د بايدن - پوتین په سرمشريزه کې واکمن وي یا چې د آجندا په سرکي وي - دا دی ، که دا ډول ناسته ترسره شي. د اوکرایین جگړه د روسیې د بریا په لور په بی ساري ډول روانه ده. د **بايدن** علاقه په دې کې ده چې یو ډول ډاډ ترلاسه کړي چې د اوکرایین تسلیم کول - او د ناټو سپکاوی - د جنوري تر 20 پورې ترسره شي یا چې تیرشي. مگر په دی برخه کې پوتین باید همکاري وکړي.

په ورته وخت کې ، هغه څه چې د بايدن لپاره د بی خوبی شپي لامل کیږي د مینځني ختیځ وضعیت دی ، کوم چې ممکن په بی کنټروله توگه (یا له کنټروله وتلی) د سیمه ایزې جگړې په لور حرکت وکړي. دلته، د **پوتین** ستونزه نه ده بلکې د حل لاره ده. دا یو څه وضاحت ته اړتیا لري. د ډاډ لپاره ، د **بايدن** او **نتانیا هو** ترمینځ د پالیسی توپيرونه رامینځته شوي چې یوازې د سیاستوالو په توگه د دوی د لومړیتوبونو احساس په پام کې نیولو سره تمه کیږي. بنایي د امریکا او اسراییلو په اړیکو کې اوسنی کرکیچ خورا سخت وي، مگر دا چې څومره یې د نظریا تولپاره دي یا څومره لږ یې د واقعیت لپاره مهم ټکی دی، البته، حتی د جگړې څخه نوي ډیپلوماتیک امر ته لیر. داوس مهال په کارتونو کې نه دی.

په هر صورت، امریکا او اسراییل هم په هډوکو کې سره یوځای شوي. پدې کې هیڅ شک نشته چې **بايدن** اجازه ورکوي چې اسراییل ته د جگړې په هڅو او د هغه د اقتصاد د ساتلو لپاره بی ځایه مرستې ودروي. او متحده ایالات د ملگرو ملتونو د امنیت شورا کې د اوربند لپاره د ټولو حرکتونو مخه نیسي، پدې معنی چې د سولې هڅې حتی پیل نشي.

په دې برخه کې پر اسراییلو د ایران توغند یز برید ته اړتیا ده. د جنگ د عمل پر ځای، دا د یوه جبري اقدام په توګه لیدل کېدای شي چې اسراییل مجبور کړي چې په لبنان کې خپل ځمکنی عملیات پرېږدي. **ولسمشر مسعود پیزشکيان** څرګنده کړه چې ایران تر دې دمه د اسراییلو د ظلمونو د بندولو لپاره له خورا زغم څخه کار اخیستی یوازې د غربي مشرانو په غوښتنه چې په غزه کې د احتمالي اوربند لپاره خبرې اترې په خورا مهم پړاو کې دي. خو لویدیځ په خپله ژمنه وفا ونه کړه او ایران ته یې له عمل کولو پرته بله چاره نه پرېښوده.

د فلسطیني وګړو په وړاندې د اسراییلو د بې رحمانه وحشت په وړاندې چې د نژادي پاکوالي په هدف یې د مظلومو مسلمانانو د ژغورونکي په توګه د ایران لپاره یو کرکچن حالت رامینځته کړ. سربیره پردې، د ایران د مخنیوي ټوله ستراتیژي هم له ننګونې سره مخ شوه. **بایډن** نن ورځ په گرم تین چټ کې د پیشو په څیر دی. د منځني ختیځ جګړه وروستی شوی دی چې هغه یې غواړي. مګر هغه په **نتانياهو** باندې هیڅ کنټرول نلري څوک چې دمخه د تېښتې په زینه کې دراتلونکي حرکت پلان کوي. د ایران په اړه، د لویدیځ د خیانت او اخلاقي افلاس په اړه د هغه د خپګان احساس د پام وړ دی. د امریکا اعتبار د لویدیځې اسیا په ټوله سیمه کې له سختې ماتې سره مخامخ شوی دی.

پوتین ته ننوت. د منځني ختیځ په شطرنج کې د روسیې رول خورا مهم دی. د روسیې او ایران اړیکې نن ورځ په بې ساري ډول مخ په زیاتیدو دي. د روسیې څرګند ونې په وروستیو کلونو کې د اسراییلو په اړه خورا انتقادي شوي دي. روسیې په ښکاره ډول له هغو ډلو سره تماسونه ساتلي چې د مقاومت محور جوړوي.

د روسیې ډیپلوماسۍ د "لوی انځور" په پام کې نیولو سره حرکت کوي ترڅو د اسراییل او فلسطین شخړه د نړیوال سیاست مرکزي مرحلې ته ورسوي. په تېر کال کې د مسکو او تهران ترمنځ امنیتي سلا مشورې د پام وړ زیاتې شوي. په ځینو راپورونو کې ویل شوي چې روسیې د ایران د هوايي دفاعي توان د پیاوړتیا لپاره پرمختللي پوځي تجهیزات لېږدولي دي.

د پام وړ خبره دا ده چې روسیه یوازینی هیواد و چې ایران د اسراییلو په وړاندې د خپل توغندي برید څخه دمخه خبر ورکړی و. د متحده ایالاتو د مشهور پوځي کاسټ قاضي ناپولیتانو په وینا: د آزادۍ قضاوت (لاندي)، په ختیځ مدیترانې کې د روسیې سمندري بیړۍ تیره اونی لبنان ته نږدې 13 اسراییلي توغندي وغورځول.

ظاهرأ له تېرو څو ورځو راهیسې په ډیبرجنجالي توګه نتانياهو هڅه کوي یا چې غواړي له پوتین سره تیلیفوني اړیکه ونیسي، خو لا تر اوسه دغه اړیکه نه ده عملي شوې. په ډیپلوماتیکو لارو کې هم روسیه له ایران سره اړیکو ته تر ټولو زیات اهمیت ورکوي.

په ښکاره ډول، متحده ایالات د روسیې سره د ښکېلتیا اړتیا احساسوي. هغه څه چې کیدای شي د منلو وړ وي د لویدیځ اسیا د دوو مخکښانو لخوا مننا سبب بریدونه وي، چې په

احتياط سره د رسنيو کمپاينونو کې پوښل شوي. د مثال په توګه، په انفرادي پوځي تاسيساتو باندې هدفې بريدونه، چې د اسراييلو مخ خوندي کوي او د يوې لويې جګړې مخه نيسي - دا د ايران لپاره هم غوره سناريو ده، ځکه چې دا د غير ضروري خطرونو مخه نيسي او د ترمپ کارتونه د يوې لويې لپاره ساتي چې د اوږدې مودې لپاره ژمنه کوي. .

په وروستي تحليل کې، هغه څه مهم دي چې د امريکا او اسراييل ارادې دي. فايننشل تاييمز د اسراييلي سرچينو په حواله ويلي چې د لويې پلان د ايران اقتصاد ته د اعظمي زيان رسولو لپاره دې ترڅو د ايراني ټولني د "احتجاج احتمال" رامينځته کړي. د اسراييلو هيله څرګنده ده چې د باور وړ رژيم د بدلون اجندا به په واشنگټن کې غبرګون ومومي او د متحده ايالاتو مداخله راجلب کړي.

په هر صورت ، د **پوتين** سره د بنګيالتيا لپاره د **بايدن** اقدام وړانديز کوي چې د متحده ايالاتو نظامي مداخله بايد رد شي. له بلې خوا، د روسيې او ايران تاريخي امنيتي تړون چې تمه کيږي د اکتوبر په 20-22 د روسيې په کازان کې د BRICS په راتلونکې سرمشريزه کې لاسليک شي، ايران ته د لويديځ سره دخبرو اترو لپاره خورا ستراتيژيک ژورتيا ورکوي.

د روسيې خپله ګټه د ايران د دفاعي توان په لوړولو کې ده او د بنديزونو لاندې شرايطو کې د اقتصادي اجندا په چوکاټ کې د پراخ بنسټه دوه اړخيزو همکاريو سره مخ په وړاندې فشار راوړي پداسې حال کې چې د مسکو په لوی يوروشيا پروژه کې د ايران ادغام ته په موازي لار کې پرمختګ کوي. په لنډه توګه، روسيه نن ورځ د خپل ځان او سيمي په سوله کې د يو باثباته او وړاندويني وړ ايران کې د شريک په توګه ځای لري.

د روسيې د بهرنيو چارو وزير سرګي ريبکوف د پنجشنبې په ورځ په مسکو کې خبريالانو ته وويل: «مور د اوسني وضعیت په اړه له ايران سره په نږدې تماس کې يو. مور په بيلابيلو برخو کې د همکارۍ په زړه پورې تجربه شريکوي. زه فکر کوم دا هغه شيبه ده چې زموږ اړيکې په ځانګړې توګه مهمې دي. له بلې خوا، ولسمشر پيژشکيان د دوشنبې په ورځ، د سپټمبر په 30 په تهران کې د روسيې له لومړي وزير ميخايل ميشوسټين سره د اسراييلو په وړاندې د ايران د بالستیک توغنديو له ازمایښت څخه څو ساعته مخکې وکتل.

د ملګرو ملتونو د امنيت شورا په هغه غونډه کې چې د لويديځې اسيا پرمختګونو ته ځانګړې شوې وه، په ملګرو ملتونو کې د روسيې دايمي استازي واسيلي نينزيا د چهارشنبه په ورځ وويل: "د نړيوالې سولې او امنيت د ساتلو لپاره د خپل ماموريت د يوې برخې په توګه، د ملګرو ملتونو امنيت شورا بايد اسراييل مجبور کړي چې سمدستي دښمني ودروي. تاسو او زه هم بايد د سياسي او ډيپلوماتيک حل لپاره د شرايطو د رامینځته کولو لپاره هره هڅه وکړو. په دې برخه کې، مور د تهران سيګنال په پام کې نيسو چې نور نه غواړي مقابلي ته لمن ووهي."

په زره پورې خبره دا ده چې د کرملین ویاند دیمیتري پيسکوف د پوتین سره د لیدني په اړه د بایډن د څرگندونو موضوعاتو پورته کولو لپاره هیڅ وخت له لاسه ورنکړ. هغه د جمعي په ورځ وویل: "په دې مسله هیڅ ډول خبرې نه دي شوي او تر نن ورځې پورې، د دې لپاره هیڅ شرط شتون نلري. په هر صورت، ولسمشر په وار وار ویلي چې هغه د ټولو اړیکو لپاره خلاص دی.

-----**په درناوی «08-10-2024»**

.....